

Dobra
praktyka,
lepsz
ochrona wody

Projekt TOPPS

TOPPS (Training the Operators to prevent Pollution from Point Sources) jest 3-letnim projektem demonstracyjno-szkoleniowym pod nazwą „Szkolenie operatorów opryskiwaczy w celu zapobiegania skażeniom miejscowym”, który obejmuje swoim zasięgiem 15 krajów Unii Europejskiej. TOPPS jest finansowany przez Komisję Europejską w ramach programu LIFE Environment oraz przez Europejskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin – ECPA.

Cel projektu TOPPS

Naczelnym zadaniem TOPPS jest opracowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Organizacji Ochrony Roślin oraz upowszechnianie jego zasad poprzez służby doradcze, szkolenia i demonstracje, w sposób skoordynowany w skali europejskiej, w celu ograniczenia emisji środków ochrony roślin do wód.

Aspekty i procesy TOPPS

Projekt uwzględnia trzy aspekty stosowania środków ochrony roślin: postępowanie operatora opryskiwacza, wyposażenie techniczne i infrastruktura gospodarstwa. Obejmuje on następujące procesy stosowania środków ochrony roślin:

- transport
- magazynowanie
- postępowanie przed, podczas i po zabiegu
- zagospodarowanie pozostałości

Narzędzia TOPPS

Projekt TOPPS realizowany jest przy wykorzystaniu następujących narzędzi:

- Europejska sieć ekspertów
- Internetowa baza danych – www.TOPPS-life.org
- Publikacje
- Materiały szkoleniowe
- Warsztaty/Szkolenia
- Stanowiska demonstracyjne
- 10 gospodarstw demonstracyjnych
- 6 obszarów pilotażowych

www.TOPPS-life.org

Prosty sposób na zachowanie czystości wód

- 🔹 Środki ochrony roślin nie stanowią zagrożenia dla wód, jeśli stosujemy je prawidłowo
- 🔹 Kilka kropel środka ochrony roślin może uczynić wodę niezdatną do picia

Czy wiesz, że?

- Prawie 70% środków ochrony roślin znajdujących w wodach powierzchniowych pochodzi ze skażeń miejscowych. Można im zapobiec!
- Skażenia miejscowe wynikają zwykle z niezamierzonych strat środków ochrony roślin podczas napełniania i mycia opryskiwaczy oraz z nieprawidłowego zagospodarowania pozostałości po zabiegach ochronnych
- Strat tych można i należy unikać przez właściwą organizację pracy oraz wykorzystanie dostępnych środków technicznych i rozwiązań infrastrukturalnych

Kilka prostych zasad właściwego postępowania może ograniczyć ryzyko skażeń miejscowych. Stosując środki ochrony roślin, zadbaj o czystość wody

Zapoznaj się z poniższymi zaleceniami!

🔹 **Chroń wodę**
➤ **Nie dopuszczaj do jej skażenia!**

🔹 **Chroń swoje uprawy**
➤ **Nie dopuszczaj do ich porażenia przez choroby i szkodniki!**

🔹 **Chroń swoje dochody**
➤ **Spełniając wymagania środowiskowe zadbaj by działały na Twoją korzyść!**

🔹 **Chroń prawo do rozwiązywania swoich problemów**
➤ **Nie dopuść do ograniczenia asortymentu dostępnych środków ochrony roślin!**

Dobra praktyka = Lepsza ochrona wody!

Kluczem do uniknięcia skażeń miejscowych są właściwe procedury podczas następujących etapów postępowania ze środkami ochrony roślin

- 🔹 transportu
- 🔹 magazynowania
- 🔹 czynności **przed, podczas i po** zabiegach
- 🔹 zagospodarowania pozostałości

Transport

Zaplanuj przewóz środków ochrony roślin

- Korzystaj z usług przewozowych swojego dostawcy
- Rozładunek towaru zorganizuj w miejscu umożliwiającym zebranie ewentualnych wycieków lub rozprożeń
- Zapewnij materiał absorbujący do zbierania ewentualnych wycieków (trociny, żwirek silikonowy)

Magazynowanie

Przechowuj środki ochrony roślin w sposób niezagrażający ludziom, zwierzętom i środowisku

- Przechowuj środki ochrony roślin pod kluczem, w miejscu wyraźnie oznaczonym i umożliwiającym powstrzymanie ich rozprzestrzeniania w sytuacjach awaryjnych
- Zadbaj o zachowanie odpowiednich procedur i przygotuj się na sytuacje awaryjne
- Niezwłocznie zbierz i bezpiecznie usuń wszelkie wycieki i rozprożenia środków ochrony roślin

Dobra praktyka = Lepsza ochrona wody!

Przed zabiegiem

Pomyśl, zanim rozpoczniesz zabieg. Zaplanuj swoje działania i chroń przed skażeniem obszary wrażliwe

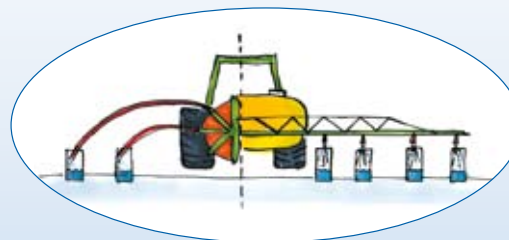
Dawka cieczy i preparatu

- Wybierz środek ochrony roślin odpowiedni do sytuacji
- Starannie oblicz wymaganą dawkę cieczy i preparatu, aby uniknąć pozostałości cieczy po zabiegu
- Z góry zaplanuj miejsce i sposób przygotowania cieczy użytkowej
- Uważnie przeczytaj instrukcję stosowania środka ochrony roślin
- W obszarze działania rozpoznaj obiekty wrażliwe i zachowuj strefy ochronne

Sprzęt ochrony roślin

- Starannie dobierz parametry pracy opryskiwacza
- Sprawdź poprawność działania opryskiwacza i jego szczelność

Dobra praktyka = Lepsza ochrona wody!

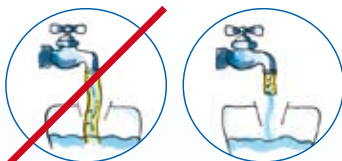
Przed zabiegiem

Transport opryskiwacza

- Zaplanuj najbezpieczniejszą drogę dojazdu na pole, aby zapobiec skażeniu wody
- Sprawdź, czy ciągnik i opryskiwacz gwarantują bezpieczny transport cieczy użytkowej

Zaopatrzenie w wodę

- Dopilnuj, aby nie skażić źródła wody cieczą użytkową, cofającą się ze zbiornika
- Podczas napełniania opryskiwacza obserwuj wskaźnik poziomu cieczy, aby pobrać dokładnie wymaganą objętość wody
- Nie dopuszczaj do przepełnienia zbiornika

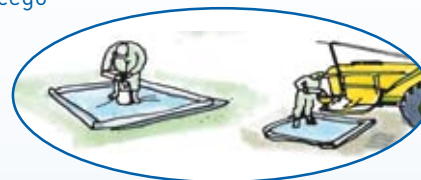
Stosując środki ochrony roślin,
zadbaj o czystość wody!

Ciecz użytkową sporządzaj z zachowaniem najwyższej ostrożności

Miejsca wprowadzania środków ochrony roślin do zbiornika opryskiwacza:

W gospodarstwie

- możliwe tylko z zachowaniem szczególnych środków ostrożności
- w sąsiedztwie opryskiwacza rozłóż folię, aby zebrać ewentualne wycieki
- napełniaj opryskiwacz w miejscu pozwalającym na zebranie ewentualnych wycieków (np. nieprzepuszczalna płyta z odpływem do zamkniętego zbiornika)
- usuń ewentualne wycieki, używając materiału absorbującego

Na polu

- do bezpiecznego transportu preparatów na pole używaj schowka lub skrzynki
- bezpiecznie zamocowane schowki lub skrzynki muszą posiadać zamknięcie uniemożliwiające dostęp osobom postronnym
- zmieniaj miejsce napełniania opryskiwacza, aby zapobiec gromadzeniu się ewentualnych wycieków w jednym punkcie
- niewielkie wycieki na polu ulegają biodegradacji

Dobra praktyka = Lepsza ochrona wody!

Dobra praktyka = Lepsza ochrona wody!

Podczas zabiegu

Zapobiegaj skażeniu wód w obrębie i sąsiedztwie opryskiwanych pól

Unikaj bezpośrednich skażeń gleby i wody

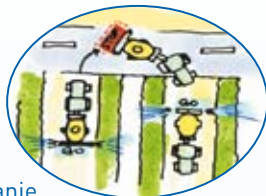
- ⚡ Nie dopuszczaj do opryskiwania jakiegokolwiek elementu opryskiwacza, z którego następowaloby obfite ociekanie cieczy

- ⚡ Nie włączaj rozpylaczy, gdy opryskiwacz jest w bezruchu

- ⚡ Wyłączaj opryskiwanie na uwrociach

- ⚡ W razie stwierdzenia przecieku natychmiast przerwij opryskiwanie i usuń usterkę

- ⚡ Nie opryskuj cieków wodnych, kanałów i studzienek

Unikaj znoszenia cieczy

- ⚡ Dobierz rozpylacze odpowiednio do warunków atmosferycznych i siły wiatru

- ⚡ Wyłączaj rozpylacze, gdy opryskiwacz znajduje się w strefie ochronnej obiektów wrażliwych

Unikaj ociekania cieczy

- ⚡ Nie opryskuj, gdy występuje duże ryzyko ociekania cieczy z roślin (np. obfita rosa)

- ⚡ Nie opryskuj zamrożonej gleby oraz zalanych lub podmokłych pól

Wskazówka:

Kupując nowy opryskiwacz zwróć uwagę na pozostałość techniczną cieczy w jego instalacji cieczowej. Minimalna objętość pozostałości powinna być jednym z podstawowych kryteriów wyboru.

Dobra praktyka = Lepsza ochrona wody!

Po zabiegu

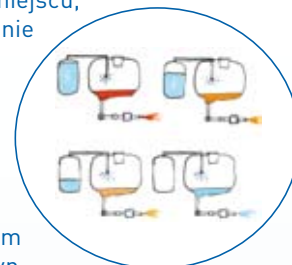
Przeptucz zbiornik i instalację trzykrotnie

Płukanie wewnętrzne

- ⚡ Rozcieńcz pozostałą po zabiegu cieczą wodą i wypryskaj na pole w miejscu, gdzie rozpoczęłeś opryskiwanie

- ⚡ Rozcieńcz pozostały roztwór jeszcze dwukrotnie i ponownie wypryskaj popłuczyny na pole

- ⚡ Do gospodarstwa wróć z opryskiwaczem, zawierającym minimalną objętość popłuczyn, nieusuwalnych z instalacji podczas opryskiwania

Mycie zewnętrzne

- ⚡ Wykorzystaj lancę do zewnętrznego umycia opryskiwacza na polu

- ⚡ Zmieniaj miejsce mycia opryskiwacza, aby zapobiec gromadzeniu się skażonych popłuczyn w jednym punkcie

- ⚡ Jeśli myjesz opryskiwacz w gospodarstwie, to zorganizuj miejsce mycia tak, aby umożliwić zebranie popłuczyn do wykorzystania w kolejnym zabiegu, bezpieczną neutralizację w zbiorniku na gnojowicę lub utylizację przez specjalistyczne służby

- ⚡ Po umyciu przechowuj opryskiwacz pod dachem, chroniąc go przed deszczem

Dobra praktyka = Lepsza ochrona wody!

Zagospodarowanie pozostałości

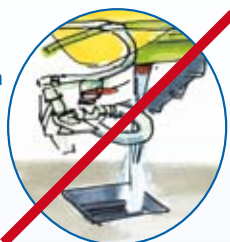
Opakowania

- ↘ Opróżnione i trzykrotnie przepłukane opakowania zwracaj do dystrybutora środków ochrony roślin
- ↘ Nigdy nie spalaj i nie zakopuj opakowań

Preparaty niezdatne do stosowania

- ↘ Wyselekcjonuj preparaty przeterminowane oraz wycofane z użycia i przekaz je specjalistycznym służbom do utylizacji odpadów niebezpiecznych
- ↘ Nigdy nie sptukuj rozlanych lub rozsypanych preparatów, lecz zbierz je za pomocą materiałów absorbujących

Pozostałości ciekłe

- ↘ Jeśli pozwalają na to przepisy oraz okoliczności zużyj rozcieńczone pozostałości cieczy w kolejnym zabiegu
- ↘ Nigdy nie wylewaj pozostałej cieczy na glebę ani nie odprowadzaj jej do ścieków komunalnych

Pozostałości stałe – mogą powstawać w wyniku przerobu pozostałości ciekłych, czyszczenia filtrów czy zbierania wycieków za pomocą materiałów absorbujących

- ↘ Naturalne i rozkładające się biologicznie materiały absorbujące (np. piasek, trociny, żwirek silikonowy) złoż na kompost, wrzuć do zbiornika na gnojowicę lub rozsyp na polu
- ↘ Większe ilości innych stałych pozostałości powinny być utylizowane przez specjalistyczne służby

Twoja dobra praktyka zapewni lepszą ochronę wody! Z góry dziękujemy za przestrzeganie powyższych zasad!

Telefony kontaktowe i alarmowe

W razie wątpliwości dotyczących stosowania środków ochrony roślin oraz w przypadku zagrożenia skażenia wody skontaktuj się z najbliższym Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Roślin i Nasiennictwa:

GIORiN Warszawa	022 623-24-04
WIORiN Białystok	085 652-11-54
WIORiN Bydgoszcz	052 360-96-41
WIORiN Gdańsk	058 302-36-35
WIORiN Gorzów Wlk.	095 723-90-08
WIORiN Katowice	032 351-24-00
WIORiN Kielce	041 361-07-86
WIORiN Koszalin	094 343-32-69
WIORiN Kraków	012 623-28-00
WIORiN Lublin	081 744-03-26
WIORiN Łódź	042 611-66-60
WIORiN Olsztyn	089 533-21-28
WIORiN Opole	077 474-57-41
WIORiN Poznań	061 860-59-00
WIORiN Rzeszów	017 850-03-70
WIORiN Warszawa-Wesoła	022 773-53-29
WIORiN Wrocław	071 371-84-35

Jeśli doszło do istotnego skażenia miejscowego, wymagającego interwencji specjalistycznych służb zawiadom straż pożarną - tel: **998**

Twoje numery telefonów

Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa

ul. Pomologiczna 18

96-100 Skierniewice

Tel: 046 834-52-47

www.insad.pl

Dr Grzegorz Doruchowski – gdoru@insad.pl

Instytut Melioracji i Użytków Zielonych

Falenty – Aleja Hrabaska 3

05-090 Raszyn

Tel: 022 720-05-31

www.imuz.edu.pl

Doc. dr hab. Sergiusz Jurczuk - s.jurczuk@imuz.edu.pl

Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin

ul. Królewska 27

00-060 Warszawa

Tel: 022 653-35-65 / 66

www.psor.pl

Michał Fogg - michal.fogg@psor.pl